

Nyhetsbrev november 2024

Forbundet for norske museumsvenner

Årsmøtehelg i Stjørdal

Årsmøte og fagdager for FNM ble i år arrangert i trivelige Trøndelag første helg i september. Foruten selve årsmøtet fikk deltagerne med seg gode og lærerike fagforedrag og tre spennende og interessante besøk i kommunen. Det ble også god tid til faglige diskusjoner, trivelig samvær og velsmakende mat.

Hegra Festnings Venner var lokal arrangør.

Fredag:

Deltagerne ble ønsket velkommen til Trøndelag og Stjørdal av ordfører Eli Arnstad.

Direktør i Nordmørsmusea, Eigunn Stav Sætre, orienterte om status for museumsreformen og veien videre, slik hun opplever det. Situasjonen oppleves forskjellig rundt om i landet, men Eigunn er optimist. På Nordmøre er endelig konsolideringa i mål etter 20 års arbeid. Eigunn var tydelig på at museene trenger den frivillige innsatsen venneforeninger og museumslag bidrar med.

Svenske Lowissa Wallgren Frånberg, fra Nordiskt Centrum för Kulturarvspedagogik og leder for frivillighetsarbeidet ved Jamtli museum i Östersund fortalte engasjert om hva som foregår ved dette museet. Jamli er vel verd et besøk!

En fast post på programmet hvert år er presentasjon av tre medlemsforeninger.

I år ble følgende presentert:

Nøstetangen Glasværks Venner,
ved Bente Gustavson

Rindal skimuseums venner,
ved Ann Elin Hess Brønstad

Ringve Museums venner.
ved Anne Piro

Laksefiske i Stjørdalselva er en viktig del av historien i området. Deltagerne fikk høre om laksefiskets historie, bestandsutvikling og ikke minst de engelske lordene som tidligere kom for å fiske år etter år.

Temaet ble belyst av Peder Fiske, seniorforsker ved Norsk institutt for naturforskning og Gunnar D. Fordal, Stjørdalsvassdragets Elveeierlag.

Peder Fiske

Gunnar D. Fordal

Dagens siste foredragsholder var rådgiver Liv Skogstad Mikalsen fra Studieforbundet Kultur og Tradisjon. Hun er spesialist på Kursportalen og ga møtelyden en god innføring i hvordan medlemmene kan søke om kursstøtte.

Lydhørt publikum, mange spennende temaer ble tatt opp og vi lærte mye nytt.

Lørdag:

Lørdagen opprant med sol og varmt vær – noe som dannet en flott ramme for rundturen vår den dagen. Hågen Einang fra Hegra Festnings Venner var vår lokale turlleder. Med buss kjørte vi gjennom vakkert trønderisk kulturlandskap til Steinvikholmen i Trondheimsfjorden.

Karl Morten Steinvik ga oss en spennende orientering om dette imponerende byggverket.

Steinvikholm ble bygd av formannen i det norske riksrådet og den siste katolske erkebiskopen i Norge, Olav Engelbrektsson. Borgen stod ferdig i 1532 og hadde en stor rikspolitisk betydning i forbindelse med reformasjonen og danskenes overtagelse av landet i 1537

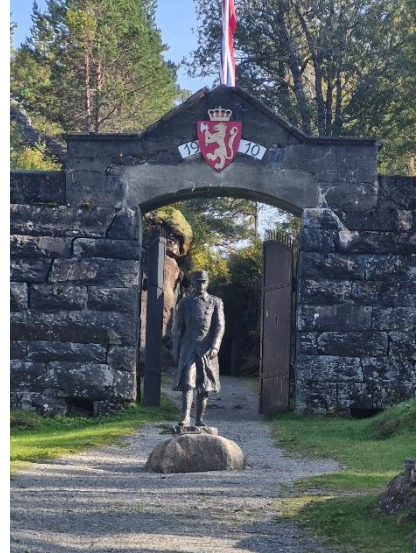
Neste besøk, til Værnes kirke, brakte oss lenger tilbake i tid. Kirken er en romansk langkirke og ble bygd i årene 1130-1190. Kirka har tårn i vestenden. Omviser var avdelingsjef Jon-Arild Johansen ved Stjørdal Museum som viste oss mange spennende detaljer både ute og inne, bla. mange utskårne bjelkehoder i overgangen fra vegg til tak. Taket over koret er trolig den eldste bevarte takkonstruksjonen i Norge. Fra kirka var det kort vei til prestegården og prestegårdshagen, hvor vi fikk en orientering om de mange aktivitetene der.

Etter en deilig lunsj i Kirkestallen gikk ferden oppover Stjørdalen, til Hegra festning. Fortet på

Ingstadkleiva stod ferdig i 1910, som en del av grensevernet mot Sverige. Men anlegget er mest kjent fra 1940, da rundt 250 mann – og en kvinne – under ledelse av major Reidar Holtermann holdt stand mot tyskerne helt fram til 5.mai, som et av de siste stedene i landet.

Hele festningsanlegget er intakt med blant annet skyttergraver, tunneler, ganger, oppholdsrom og kommandotårn. Vi ble vist rundt av Helge Gylland fra Hegra Festnings Venner.

Under festmiddagen lørdag kveld ble Pressemuseet Fjeld-Ljoms venner utnevnt til Årets venneforening. De holder til på Røros og er en aktiv gjeng av fagfolk hvor de fleste har gått i lære og arbeidet som grafikere med blytsats og løse typer i avisa Fjeld-Ljom. Pressemuseet er unikt i Norden, som et komplett avishus med bla. teknisk avdeling der aviser fortsatt lages som det ble gjort for 100 år siden.

Nøstetangen Glasverks Venner fikk Marianne Andresens Pris for sin innsats for Nøstetangen norsk glassmuseum, som ligger i Hokksund. Nøstetangen var den første profesjonelle glasshytta i Norge, og dermed Norges første glassverk. Venneforeningen har som formål å fremme og synliggjøre Nøstetangen som kulturarv, og bidra til at det skapes interesse og entusiasme for bevaring av denne kulturarven. Foreningen har rundt 170 medlemmer.

Søndag:

Søndagen startet med en innføring i hva databaseprogrammet [Styreweb](#) kan bidra med ved drift av venneforeninger og museums lag.

Vegard Nyborg fra Effectus AS orienterte om den praktiske bruken, priser osv. FNM bruker Styreweb.

Deretter snakket Johan Sigfred Helberg om Trøndelag Kulturarvnettverk, der han er styreleder. Denne nylig oppstartede regionale paraplyorganisasjonen er en del av Kulturvernforbundets arbeid med å danne regionale kulturarvnettverk i hele landet. Alle frivillige lag og foreninger innenfor kulturvernfeltet i Trøndelag er velkomne. Det er allerede ansatt en regionkoordinator, som er den første i landet, finansiert med midler fra Trøndelag fylkeskommune, Riksantikvaren og Kultur- og likestillingsdepartementet.

Årsmøtet:

Selve årsmøtet ble raskt gjennomført, med Einar Raastad som møteleder.

Styret vil fortsette arbeidet med å skaffe FNM statsstøtte. På møtet ble det startet en diskusjon om hvordan årsmøtene kan gjennomføres i tida framover, slik at møte- og reiseutgifter ikke blir for store, samtidig som programmet er så spennende at det kan friste flest mulig venneforeninger til å delta. Denne diskusjonen vil alle medlemmer få anledning til å delta i seinere.

Det nye styret i forbundet består av:

Leder: Marit Mediaas Hasvang, Asker Museums Venneforening

Nestleder: Bjørn Laastad, Lysøens Venner

Styremedlemmer:

Birgit Engesæter Madslie, Lillehammer Museums Venner,

Grete Lene Serikstad, Tingvoll Museumslag

Nina Elisabeth Takvannsbukt, Kongsvoldtunets Venneforening.

Varamedlemmer til styret:

Christian Georg Lindman, Domkirkeoddens Venner

Arne Erik Fønhus, Bagn Bygdesamlinger/Vennelaget for Valdres Folkemuseum.

Presentasjon av de nye i styret i FNM:

Bjørn Laastad (64), Bergen:

Styremedlem 2024-2026 (2 år)

Tlf. 915 34 917 e-post: bjornlaastad@gmail.com

Utdanning: Utdannet sivilingeniør fra NTNU.

Yrke/arbeidserfaring: Arbeider som prosjektdirektør i Equinor.

Erfaring fra venneforening/museum/FNM:

Var sentral i etableringen av Lysøens Venner i 2010 og ledet foreningen fra starten - totalt 8 år. Gikk av som leder etter eget ønske og fortsetter nå engasjementet for museet Lysøen som styremedlem. Medlem av arrangementskomiteen for FNMs årsmøte i Bergen i 2015.

Erfaring fra organisasjonsarbeid/frivillig arbeid:

Erfaring fra organisasjonsliv, ulike kulturstyrer og politisk arbeid: Medlem i landsstyret for Norske sivilingeniørers forening (Tekna) 1997-2001. Mottok Teknas hederstegn i 2003.

- Styremedlem Kunstmuseene i Bergen (KODE) 2006-2010. Leder for museet KODEs Representantskap 2016-2019.
- Styremedlem Vitensenteret i Bergen (ViLVite) 2005-2009.
- Styremedlem Festspillene i Bergen 2012-2019. Repr.Hordaland Fylkesting.
- Styremedlem Grieghallen AS 2015-2020.

Politisk erfaring:

Engasjert i Arbeiderpartiet lokalt. Har bl.a. vært styremedlem og nestleder i partistyret i Bergen.

•

Christian Georg Lindman (75), Hamar

Varerepresentant 2024-2026 (2 år)

Tlf. 915 82 205 E-post: chrglindman@outlook.com

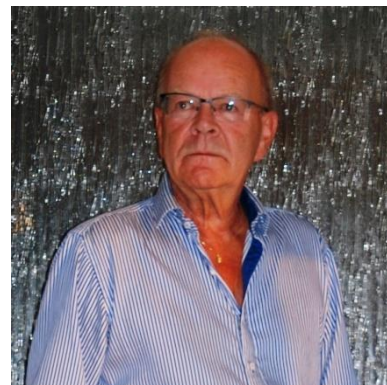
Utdanning: Utdannet jurist.

Yrke/arbeidserfaring:

Mangeårig arbeid i Landbruksdepartementet. Nestleder av Statens Reindriftsforvaltning i Alta 1985-2013.

Erfaring fra venneforening/museum/FNM:

- Mangeårig nestleder i Domkirkeoddens venner
- Har arbeidet mye med organisering og gjennomføring av foredrag, vandringer og dugnader i venneforeningen.

**Nina Elisabeth Takvannsbukt (51),
Øverbygda i indreTroms:
Styremedlem 2024-2026 (2 år)**

Tlf. 992 98 009 e-post: ninaetak@outlook.com

Utdanning: Sykepleier med videreutdanning til Helsepsykiater.

Arbeidserfaring/yrke:

Arbeidet på sykehjem, i hjemmesykepleien, på sykehus, på ungdomsskolen og i forsvaret (både som befal og på sykestue).

Hun har også drevet egen kafe med interiør og overnatting.

Erfaring fra venneforening/museum/FNM:

Erfaring fra en rekke foreninger

- Leder av Kongsvoldtunets venneforening i 6 år, tidligere styremedlem i 2 år
- Nært samarbeid med Midt-Troms Museum, men venneforeningen drifter tunet
- Sitter som vara i styret i Midt Troms museum, samt i Representantskapet for museet.
- Ansvar for Kongsvold-dagene med opptil 50 frivillige
- Ansvar for kurs, aktiviteter, skoler på tunet og mye annet ved Kongsvoldtunet
- Varamedlem i styret i FNM 2023-2025
- Fungert som styremedlem i FNM fra januar 2024

Erfaring fra organisasjonsarbeid/frivillig arbeid:

Erfaring fra en rekke foreninger lokalt og nasjonalt:

- Engasjert i en rekke foreninger, og drifter noen.
- To perioder i Landsstyret for Norges lotteforbund med ansvar som seksjonsleder for rekruttering informasjon

**Arne Erik Fønhus (70), Sør-Aurdal i Valdres:
Vararepresentant 2024-2025 (1 år)**

Tlf. 975 12 333 e-post: arne.erik@fonhus.net

Utdanning og arbeidserfaring/yrke:

Utdannet innen skogbruk og utmarksforvaltning.

Yrke/Arbeidserfaring:

Arbeidserfaring innenfor disse tema. De siste 30 årene av karrieren arbeider som leder i Valdres Næringshage og Landsbyen Næringshage. Skogeier.

Erfaring fra Vennelag//Museum/FNM:

- Medlem i Venneforeningen Valdres Folkemuseum
- Styremedlem i Valdres Folkemuseum

Erfaring fra organisasjonsarbeid:

Arne Erik har bred erfaring fra frivillige styrefunksjoner innen bl.a. historie, museum, kultur og næringsliv:

- Leder i Valdres Historielag
- Leder i stiftelsen Bagn Bygdesamling
- Leder av Mikkel Fønhus foreningen
- Styremedlem i Landsbyen Næringshage

Vi gleder oss til å ta fatt på det viktige arbeidet vi er valgt til.

Nytt medlem i forbundet:

Lesja Bygdemuseum venneforening

Lesja Bygdemuseum venneforening ble formelt stiftet i 2007. Da hadde bygdemuseet vært i aktiv drift siden 1985. Allerede den gang var det stor dugnadsinnsats og mange frivillige som var med og skapte aktivitet og liv på tunet.

Lesja Bygdemuseum er en del av Gudbrandsdalsmusea. Bygdemuseet er bygd som et historisk tun med totalt 13 gamle restaurerte hus, de fleste samlet fra forskjellige gårder rundt i bygda. I tillegg er det et nyere kafe- og administrasjonsbygg, ei dokkestue for barna, mjølkerampe, nytt hønsehus av året, kjøkkenhage og slåtteteiger.

I tillegg til venneforeninga, som har formålsparagrafen «å bidra til å sikre vedlikehold og skape aktivitet på Lesja Bygdemuseum», er Lesja bygdekvinnelag, Husflidslaget i Lesja, Lesja Historielag og andre miljø viktige bidragsytere og samarbeidspartnere. I tillegg kommer det bidrag både fra enkeltpersoner og firma.

Medlemmene i venneforeninga er viktige støttespillere i arbeidet på museet, og foreninga bidrar med dugnad og finansiering av diverse tiltak.

Venneforeninga har i skrivende stund ca 90 medlemmer. Eksakt medlemstall er vanskelig å vite fordi innbetalinger med vipps, uten navn på avsender eller hva beløpet gjelder, gjør det vanskelig å vite om det er medlemskontingent.

Inntektene til laget baserer seg blant annet på en ganske beskjeden medlemskontingent, men de aller fleste inntektene er fra kaffe- og vaffelsalg i sommersesongen. Kafedriften foregår i tunets gamle hovedhus, og skjer på dugnad.

Leder i styret er Håkon Tordhol.

Medlemskontingenten gir fri inngang på alle avdelinger i Gudbrandsdalsmusea, som står for den daglige driften av museet.

Tekst: Styreleder Håkon Tordhol.

Bilder: Knut Aastad Braathen.

Da ønsker vi dere flotte dager rundt om i det vakre landet vi bor i.

**Hilsen fra oss i styret,
Forbundet for norske museumsvenner**